

Zeer geachte President en leden van de Krijgsraad

Op 27 november 2015 heeft het Hof van Justitie in Suriname (HvJ) bij beschikking van voornoemde datum bevolen:

- dat de Procureur-generaal (Pg) de vervolging tegen de verdachten in het proces dat bekend staat als het 8 december strafproces voortzet;
- dat de Pg doet vorderen dat met onmiddellijke ingang de schorsing der vervolging in de 8 december zaken wordt opgeheven en voorts dat met onmiddellijke in gang de Pg doet vorderen dat de schorsing van het onderzoek ter terechtzitting in de strafzaak tegen de verdachte Ritfeld wordt opgeheven.
- dat de PG het onderzoek ter terechtzitting zal doen hervatten in de stand waarin het zich voor de schorsing van het onderzoek ter terechtzitting bevond.

In de tien (10) pagina's bevattende beschikking van het HvJ zijn de beslissingen van het HvJ, naar aanleiding van het verzoekschrift ex. artikel 4 WvSv gedaan namens de nabestaanden, ondergebracht in punt 5. Deze beslissingen zijn, kort gezegd, een bevel aan de PG om de vervolging voor te zetten en de strafzaak te doen hervatten in de stand waarin het zich voor de schorsing bevond. In punt 5.5 wordt afgewezen het meer of anders gevorderde.

Rechtens staat onweerlegbaar vast dat de artikel 4 WvSv procedure een doorbreking is van het opportuniteitsbeginsel. Immers naast voormelde bepaling stelt artikel 5 2^e alinea van de Wet op de Inrichting en Samenstelling van de Rechterlijke macht in Suriname (wet RiS) het volgende "hij (de Pg dus) is verplicht tot naleving hetgeen het HvJ heeft bevolen. Ter uitvoering hiervan heeft de PG bij brief van 27 november 2015 de Krijgsraad gevraagd om een nadere zittingsdag te bepalen. De Krijgsraad heeft als uitvloeisel hiervan zes (6) zittingsdagen vastgesteld beginnende met het eerste van heden 4 maart 2016.

Nu heden op de terechtzitting de vereisten gesteld in artikel 260 WvSv in acht zijn genomen en dus het onderzoek ter terechtzitting is aangevangen, komt de a.m tot de nuchtere vaststelling dat het gevolg van deze rechtshandeling is dat er al uitvoering is gegeven aan de bevelen 5.1; 5.2 en 5.3 zoals vervat in de beschikking d.d. 27 november 2015 van het HvJ.

Slechts het bevel gegeven in 5.4 van eerder genoemde beschikking moet worden uitgevoerd en is de vraag of het bevel uitvoerbaar is. De a.m verwijst uitdrukkelijk naar het in wet RiS artikel 5 2^e alinea gestelde "Hij is, behoudens de bij WvSv gestelde verplicht om op bevelen van dat college te vervolgen of te doen vervolgen". Om deze vraag te antwoorden zal de a.m een juridisch betoog moeten houden. Voor de zuiverheid van het te houden juridisch betoog van de a.m is het noodzakelijk dat het bevel wordt geciteerd. Punt 5.4 luidt "Beveelt dat de Pg het onderzoek ter terechtzitting zal doen hervatten in de stand waarin het zich voor de schorsing bevond, ten aanzien van de in punt 5.2 en 5.3 genoemde personen". *Prangend is dus vast te stellen in welke stand bevond de strafzaak zich voor de schorsing?*

Om deze prangende vraag te beantwoorden moet en kan niet anders dan gekeken worden naar de processen-verbaal van het verhandelde ter terechtzitting voor vonniswijzing. Blijkens hetgeen de a.m heeft genoteerd heeft de Krijgsraad op de terechtzitting van 12 april 2012 de "gewijzigde Amnestiewet 1989" in het rechtsgeding betrokken. De Krijgsraad heeft overwogen dat hangende de behandeling van de strafzaken tegen de verdachten, de wet van 5 april 2012, houdende wijziging van de Amnestiewet 1989 is afgekondigd, welke - kort gezegd - de straffeloosheid van de tenlastegelegde feiten voorschrijft en daaraan ten overvloede het gevolg van niet ontvankelijk verklaring van de vervolgingsambtenaar verbindt. Hierna hebben zowel de a.m, raadslieden en verdachten van de Krijgsraad de gelegenheid gehad om zich uit te laten. De Krijgsraad heeft vervolgens de strafzaak middels vonniswijzing doen beëindigen in een formele eindbeslissing van schorsing van de vervolging.

In het vonnis heeft de Krijgsraad gesteld: (bron 2^e alinea pag. 17 van het vonnis d.d. 11 mei 2012) "Deswege kan niet gesteld worden dat voor deze of gene verdachte de Amnestiewet in strijd is met artikel 11 van de Grondwet en dus ingevolge artikel 137 voor de zaak van die verdachte buiten toepassing dient te worden verklaard: de verdachte is immers niet onthouden van de rechter die de wet hem heeft aangewezen, doch de behandelende rechter is tijdens de procedure gestuit op een formele eindbeslissing van de zaak. De Krijgsraad is primair gehouden aan het stringent regime van de artikelen 334; 335 en 336 van het WvSv, die een stapsgewijze beslissing voorschrijven in een aanhangige zaak, namelijk eerst beoordeling en beslissing omtrent de 4 formele voorvragen van artikel 334 en 335 WvSv, waarna de materiele eindvragen aan de orde komen.

De Krijgsraad stelt verder (laatste alinea pag. 17) "de gewijzigde Amnestiewet heeft daarenboven het gevolg van de straffeloosheid van de handelingen zoals de verdachten worden verweten in de tenlastelegging, nog eens benadrukt, namelijk om de vervolgingsambtenaar niet-ontvankelijk te verklaren. Ook indien dit gevolg niet genoemd was in bedoelde Amnestiewet, zou het regime van artikelen 334 en 335 Sv - waarin ook de niet ontvankelijkheid is genoemd - gelden en geldt dat regime onverkort in elke fase van dit geding, totdat dit regime door een nieuwere wet terzijde wordt gesteld".

Voorts (pag. 18 1^e alinea). Aangezien de Amnestiewet de straffeloosheid voorschrijft van de aan de verdachten tenlastegelegde handelen, zou het gevolg daarvan, met toepassing van het regime van artikel 334 en 335 WvSv moeten zijn dat de a.m niet ontvankelijk verklaard dient te worden in zijn verdere vervolging, ware het niet dat de Krijgsraad is gestuit op een prealabele rechtsvraag, waarvan de beantwoording noodzakelijk is ter verdere beslissing in deze strafzaak.

De stand waarin de strafzaak zich voor de schorsing bevond is dus dat voordat het woord voor requisitoir gehouden kon worden, wetwijziging heeft plaatsgevonden. Deze wetwijziging heeft een formeel vervolgingsbeletsel doen ontstaan. De a.m stelt vast dat op heden 4 maart 2016 het formeel vervolgingsbeletsel nog steeds bestaat. Over dit formeel vervolgingsbeletsel heeft de Krijgsraad in haar vonnissen van 11 mei 2012 gesteld "*de Krijgsraad is gestuit op een prealabele rechtsvraag, waarvan de beantwoording noodzakelijk is ter verdere beslissing in deze strafzaak.*"

De status van het op 11 mei 2012 door de Krijgsraad gewezen en uitgesproken vonnissen.

Vaststaat dat in dit lopend strafproces tot tweemaal toe een hogere rechtsprekende instantie is gediërd. Namelijk eerstens toen een verdachte hoger beroep had aangetekend tegen het vonnis uitgesproken en gewezen op 11 mei 2012.

Het HvJ in haar hoedanigheid van hoger rechtsprekende instantie in gevolge artikel 368 WvSv heeft zitting gehouden en opnieuw recht gesproken. Het in eerste aanleg uitgesproken en gewezen vonnis is vernietigd en er is op nieuw rechtgesproken.

De AM stelt vast dat uit het vonnis in hoger beroepzaak niet blijkt dat het HvJ heeft geoordeeld:

- dat het prejudicieel vraagstuk niet bestaat.
- dat de Krijgsraad zelf de door haar/hem opgeworpen vraag of er sprake is van inmenging in een zaak aanhangig bij de rechter, zelf moet beantwoorden.
- dat de vraag of er sprake is van inmenging bij een zaak aanhangig bij de rechter niet aan de orde is.
- dat de gewijzigde Amnestiewet niet van toepassing is op de 8 december strafzaken.

De a.m. kan niet anders concluderen dan dat het boven aangehaalde nog steeds aan de orde is in deze lopende strafzaak, na de verwijzing in hoger beroep. De status in de strafzaken waar geen hoger beroep is aangetekend is, dat er geen beroepsmogelijkheid bestaat omdat de termijn van het indienen van het hoger beroep zoals aangegeven in artikel 372 WvSv ruim is overschreden. Het rechtsgevolg is dat die vonnissen zowel in gezag van gewijsde als kracht van gewijsde zijn komen te verkeren. Met de uitdrukking **gezag van gewijsde** wordt de bindende kracht van een vonnis bedoeld. Deze houdt in dat de beslissing voor partijen bindend is en dat zeker in latere processen tussen dezelfde partijen onbetwistbaar vast ligt wat de rechter omtrent de rechtsbetrekking tussen deze partijen in die uitspraak heeft beslist.

Het tweede moment is ontstaan toen de vertegenwoordigers van de nabestaanden via de artikel 4 WvSv procedure zich hebben gewend tot het HvJ om de schorsing van de vervolging ongedaan te maken. *Het HvJ is in raadkamer bijeengekomen om te oordelen op grond van artikel 4 WvSv.* De raadkamer mist de wettelijke bevoegdheid om een in eerste aanleg gewezen en gesproken vonnis, die nota bene in gezag van gewijsde is, ongedaan maken.

De bevoegdheid van de raadkamer (de raadkamerprocedure) van het HvJ strekt zich niet verder uit dan het beoordelen van het beklag op grond van artikel 4 WvSv. *Niet meer en niet minder!*

De a.m. houdt zich aanbevolen te vernemen de onjuistheid van deze stelling.

Verwijzend naar de beschikking van 27 november 2015 met name punt 5.4 inhoudende het bevel door de raadkamer gegeven, dat de vervolging moet worden voortgezet stelt de a.m. de vraag welke rol voor het OM is weggelegd om de voortzetting zoals bevolen voort te zetten. Deze vraag zal pas beantwoord worden nadat is aangegeven welke gevolgen de beschikking niet kan hebben voor de 8december strafzaak.

In willekeurige volgorde stelt de a.m. dat de beschikking van 27 november 2015 nooit en te nimmer tot gevolg kan hebben dat:

- a de gewezen en uitgesproken vonnissen, allen in gezag van gewijsde d.d. 12 mei 2012 zijn vernietigd!
- b het vervolgingsbeletsel, zoals door de Krijgsraad geconstateerd is, opgehouden is te bestaan.
- c de gewijzigde Amnestiewet buiten toepassing moet worden gelaten waardoor de vervolging kan worden voortgezet.

Het antwoord op de zelf opgeworpen vraag is dus dat het juridisch erop neer komt dat ondanks het bevel van het HvJ, de a.m. pas nadat het vervolgingsbeletsel is opgeheven zijn woord voor requisitoir kan houden. Immers de Krijgsraad is primair gehouden aan het stringent regime van de artikelen 334; 335 en 336 van het WvSv, die een stapsgewijze beslissing voorschrijven in een aanhangige zaak, namelijk eerst beoordeling en beslissing omtrent de 4 formele voorvragen van artikel 334 en 335 WvSv, waarna de materiële eindvragen aan de orde komen. De a.m. kan en mag derhalve het woord voor requisitoir niet voeren. Is deze zienswijze het negeren van het door het HvJ gegeven bevel om te vervolgen of te doen vervolgen?

Het antwoord is nee omdat er zich een situatie van "behoudens de bij WvSv gestelde" zich voordoet waardoor het bevel onuitvoerbaar is!

Samenvattend stelt de a.m. dat het voldoen aan de wettelijke bewijsopdracht, namelijk het aandragen van het bewijs door middel van het requisitoir pas aan de orde kan komen nadat de prealabele rechtsvraag in het voordeel van het OM is beantwoord. Volgens het beslissingsmodel 334 en 335 van WvSv is het hanteren van een andere volgorde in strijd met de wet.

Ondanks het feit dat het een feit van algemene bekendheid is wat het legaliteitsbeginsel inhoudt, zal deze opendeur toch door de a.m. worden ingetrapt. Artikel 1 WvSv luidt "STRAFVORDERING HEEFT ALLEEN PLAATS OP DE WIJZE ALS BIJ WET VOORZIEN." Dit is het onweerlegbaar wettelijk uitgangspunt. Omdat strafvordering plaats moet vinden op de wijze als bij wet wordt voorzien zal de a.m. deze regel nooit en te nimmer ter zijde kunnen schuiven. De a.m., de rechter eveneens niet, noch in eerste aanleg noch in hoger beroep! De gewijzigde Amnestiewet voorziet in een vervolgingsbeletsel of deze of gene het daarmee oneens is of niet. Ook de vervolgingsambtenaar is bewaker van een goede procesorde, hij heeft een recht handhavende taak. Het OM is noch voorstander noch tegenstander in een strafproces.

In de uitvoering van deze taak gedurende dit strafproces heeft de a.m. mogen ervaren aanvallen op zowel zijn professionaliteit en zijn kunde – wanprestatie wordt hem verweten. Zijn integriteit wordt ter discussie gesteld "je doet onnodig moeilijk". In reactie hierop stelt de a.m. dat slechts op grond van juridische argumenten ten overstaan van de krijgsraad het gelijk of ongelijk verkregen wordt. Dit is het forum! Maak er maximaal gebruik van, leg je argumenten op tafel, haal hier je gelijk. De a.m. mag niet afwijken van het legaliteitsbeginsel. Hij wilt er ook niet van afwijken. Voor allen die het willen horen of niet willen horen de a.m. heeft als rechtshandhaver slechts een keus en slechts een opdracht. Die opdracht is met inachtneming van recht en wet

conform de eed afgelegd bij de aanvaarding van zijn ambt naar eer en geweten deze zelf op hem genomen of zo u wilt de opgedragen taak uit te voeren. Dat in deze strafzaak het juridisch gelijk hebben kennelijk ongelijk is aan het maatschappelijk gelijk hebben, neemt niet weg dat de a.m. als rechtshandhaver als eerste gehouden is de wetten te respecteren!

In het geldend strafrechtstelsel zijn partijen, zeker het OM ondergeschikt aan rechterlijke beslissingen. Deze ondergeschiktheid heeft tot gevolg dat de a.m. thans bij de voortzetting niet kan concluderen dat het prealabele vraagstuk niet meer bestaat.

Wat de a.m. wel heeft gedaan om op heden de behandeling van de strafzaken mogelijk te maken is te informeren naar de stand van zaken, met betrekking tot de instelling van het Constitutioneel Hof (CH) om de Krijgsraad zodoende te informeren omtrent de beslechting van het Constitutioneel rechtelijk vraagstuk. Hiertoe heeft de Wnd. PG bij brief van 2 december 2015 de Minister van Justitie en Politie aangeschreven (bijlage 1) en gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot de instelling van het CH. In reactie hierop heeft de bewindsvrouw bij schrijven van 7 december 2015 gesteld dat in 2014 en 2015 het wetsontwerp Constitutioneel Hof op de agenda is geplaatst voor openbare handeling. Echter zijn de beraadslagingen in de DNA niet afgerond waardoor het wetsontwerp nog niet is goedgekeurd. (bijlage 2).

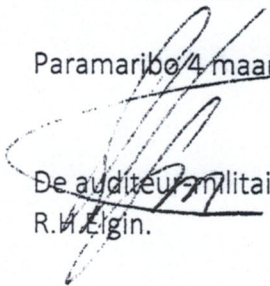
Voorts heeft de a.m. ten aanzien van een drietal (3) verdachten inmiddels bericht ontvangen dat als gevolg van het ontstaan een omstandigheid zoals genoemd in artikel 8 lid 3 van het WvSv het vervolgingsrecht als bedoeld in artikel 95 van het WvSr. is komen te vervallen. Nu de Krijgsraad primair is gehouden aan het stringent regime van de artikelen 334; 335 WvSv die een stapsgewijze beslissing voorschrijven in een aanhangige zaak en blijkt dat een negatieve beantwoording plaatsvindt vanwege het overlijden van de 3 tal verdachten vraagt de a.m. de Krijgsraad wettelijke consequenties hieraan te verbinden waardoor hun strafzaak op formele gronden definitief tot een einde komt.

Gepoogd is, gedaan te krijgen dat de a.m. vordert dat de Krijgsraad oordeelt dat de gewijzigde Amnestiewet buiten toepassing moet worden gelaten. Dat deze vordering door het HvJ van de tafel zou worden is geveegd is evident. Zou de a.m. nu kunnen vorderen dat de Krijgsraad nu oordeelt dat de gewijzigde Amnestiewet buiten toepassing moet worden gelaten zodat het woord voor requisitoir gehouden kan worden? Hoewel het zowel theoretisch en juridisch zinloos is dit te vragen is het antwoord ja. Theoretisch zinloos omdat de a.m. reeds uitgebreid OM's zienswijze met betrekking tot de gewijzigde Amnestie wet ter terechtzitting heeft verkondigd. Het nu prediken van een ander standpunt zou, objectief bekeken gekwalificeerd moeten worden als opportunisme. De aan de a.m. toegekende magistratelijke rol in combinatie met zijn juridisch geweten en de afgelegde eed verbieden hem op deze wijze het recht te dienen. Juridisch zinloos omdat niet aangenomen kan worden dat de Krijgsraad als zelfstandige rechtsprekende instantie aan de leiband van het OM loopt en moet doen wat het OM zegt hem/haar te doen. De Krijgsraad heeft een zelfstandige onderzoekende en een beslissing nemende bevoegdheid. De Krijgsraad neemt zijn/haar eigen beslissing ongeacht wat het OM stelt of vordert. That is the bottom line!

Tevens is het natuurlijk de vraag of de Krijgsraad op vordering van de a.m. of ambtshalve nu zelf tot de conclusie mag komen dat de gewijzigde Amnestiewet nu buiten toepassing moet worden gelaten. Ook deze vraag dient negatief te worden beantwoord. Immers de Krijgsraad is tot de slotsom gekomen dat er een vervolgingsbeletsel bestaat. Deze slotsom is vervat in de respectieve vonnissen waartegen beroepsmogelijkheid intussen is uitgesloten. Het HvJ als hoger rechtsprekende instantie heeft niet geoordeeld dat de gewijzigde Amnestiewet buiten toepassing moet worden gelaten. Nu strafvordering slechts twee (2) limitatieve gronden –hoger beroep en revisie- kent op welke wijze een rechterlijke beslissing ongedaan gemaakt kan worden en de doctrine op (1) een geval na geen buitenwettelijke grond heeft aangedragen heeft de a.m. geen behoefte om zichzelf een brevet van ongeschiktheid te geven vooral nu hij reeds door anderen als ongeschikt wordt gekwalificeerd door te vorderen wat juridisch zinloos is.

Komend tot de slotsom dat het adagium "de Wet is hard maar ja het is de Wet" de verdere vervolging van de 8december strafzaak stagneert vraagt de a.m. u om de strafzaak voor bepaalde tijd te schorsen en wel voor een periode van 1 jaar. Deze bevoegdheid komt zoals eerder betoogd de rechter, in casu de Krijgsraad toe als rechtsprekende instantie. Volgaarne verneemt de a.m. uw beslissing.

Paramaribo 4 maart 2016.

De auditeur militair
R. W. Egin.

OPENBAAR MINISTERIE

PARKET VAN DE PROCUREUR-GENERAAL
BIJ HET HOF VAN JUSTITIE.

Limesgracht # 92 - Paramaribo
Tel.: 597 427197
597 427198

SMC

De Minister van Justitie en Politie
Mw. Dr. J. van Dijk - Silos

Ons Kenmerk: SPG 2657/15

Uw kenmerk:

Onderwerp: instelling Constitutioneel Hof

Paramaribo, 02 december 2015

Excellentie,

Onder aanbieding van een kopie van de beschikking van het Hof van Justitie d.d. 27 november 2015 alsmede van de brief van uw ambtsvoorganger d.d. 07 maart 2013 kenmerk Sm 13/02392, moge ik het navolgende onder uw aandacht brengen.

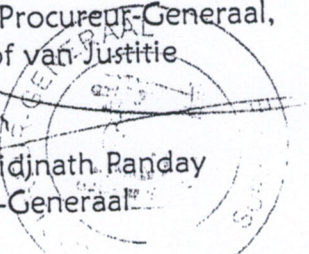
De Krijgsraad heeft bij vonnis dd. 11 mei 2012 de verdere behandeling van de strafzaak tegen de verdachten Desiré Delano Bouterse en anderen geschorst met als beslissing dat bij nadere voortzettingsbeschikking op vordering van de Auditeur-Militair een nadere zittingsdag zal worden bepaald, teneinde geïnformeerd te worden omtrent de stand van zaken betreffende de beslechting van het Constitutioneel rechtelijk vraagstuk c.q. waarop de opheffing van de schorsing van de vervolging kan worden gevorderd.

Gelet op het voorgaande en mede in verband met de verdere voortzetting van de behandeling in de onderhavige strafzaken, zal het Openbaar Ministerie zich dienen uit te laten omtrent de voortgang in de procedure dat moet leiden tot de instelling van een Constitutioneel Hof in ons land.

Gaarne vraag ik u om mijn te informeren omtrent de stand van zaken opdat de van u verkregen informatie door het Openbaar Ministerie kan worden gepresenteerd op de eerst komende zitting van de Krijgsraad.

De Wnd. Procureur-Generaal,
bij het Hof van Justitie

Mr. R. Baidj Nath Panday
Advocaat-Generaal

Bylage 2

PARKET
Procureur-Generaal
Ontv. op: 08.12.15
Nr.: 2651

**MINISTERIE
VAN
JUSTITIE EN POLITIE**

Aan:
de wnd. Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie,
de heer mr. R. Baidjnath Panday

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

Datum

2015/17422

Paramaribo, 07 december 2015

Onderwerp

Stand van zaken wetsontwerp
Constitutioneel Hof

Geachte wnd. Procurereur-Generaal,

Onder verwijzing naar uw schrijven van 02 december 2015 kenmerk SPG 2651/15 betreffende instelling Constitutioneel Hof, deel ik u het volgende mee.

De President van de Republiek Suriname heeft de Ontwerp-wet ter uitvoering van artikel 144 lid 4 van de Grondwet van de Republiek Suriname (Wet Constitutioneel Hof), met de bijbehorende Memorie van Toelichting op 22 juli 2013 kenmerk secpres/1662/13 aan de Voorzitter van De Nationale Assemblée ter behandeling aangeboden.

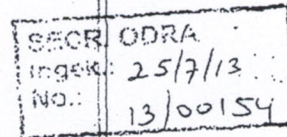
In 2014 en 2015 is genoemd wetsontwerp op de agenda geplaatst voor een openbare behandeling. Echter zijn de beraadslagingen in De Nationale Assemblée over dit wetsontwerp nog niet afgerond, waardoor het wetsontwerp nog niet is goedgekeurd.

Gelet op het voorgaande kan het Constitutioneel Hof pas ná goedkeuring door De Nationale Assemblée en afkondiging in het Staatsblad van de Republiek Suriname worden ingesteld.

Bijgaand treft u aan een fotokopie van de aanbiedingsbrief van de President van de Republiek Suriname van 22 juli 2013 kenmerk secpres/1662/13.

De Minister van Justitie en Politie,

H.E. Dr. J. van Dijk – Silos

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

Telefoon: (597) 472841 Telefax : (597) 475266 e-mail: secretariaat@president.gov.sr

Aan:

De Voorzitter van
De Nationale Assemblee,
Mw. Drs. Jennifer Simons

ons kenmerk: secpres/1662/13
Paramaribo, 22 juli 2013

Onderwerp:
*aanbieding Ontwerpwet ter uitvoering
van artikel 144 lid 4 van de Grondwet van
de Republiek Suriname (Wet Constitutioneel Hof)*

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u voor behandeling door De Nationale Assemblee toekomen de Ontwerpwet ter uitvoering van artikel 144 lid 4 van de Grondwet van de Republiek Suriname (Wet Constitutioneel Hof), met de bijbehorende Memorie van Toelichting.

De President van de Republiek Suriname,

D.D. Bouterse

cc Vice-President
 Minister Justitie en Politie
 De Secretaris van de Staatsraad